

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. malega travna 1913.

Leto XIV.

Velikonočne.

1.

Butara košata,
pisan trak,
vrh zelen čez glavo
sega v zrak —
jabolka se rdijo
pomaranče pa

kakor iz zlata
se blestijo. —
Težko res, a moško
nosi Tonček,
da se skozi vejice
smeje še solnček ...

2.

Na mizi
v košku pisanem,
rdeče orisanem
se skriva sladka potica,
pa pomaranče okrogle,
zraven še pirhi —
pomaranče vse zlate,
pirhi pa rdeči so v lica. —

Mmm! — — —

A Janezek ve,
da ne sme
z noskom radovednim v košek,
ker mati so pravili,
da bi mu nekaj
pri priči odgrizlo — ves nose! —

3.

Zvonovi vriskajo, pojo,
na polju rožice cveto . . .

Bandero v vetru plapola,
za njim pa gre procesija.

Na čelu sveti Jurij, hej,
ki je prijezdil preko mej

na iskrem belcu čez goró
z veliko, ostro sulico.

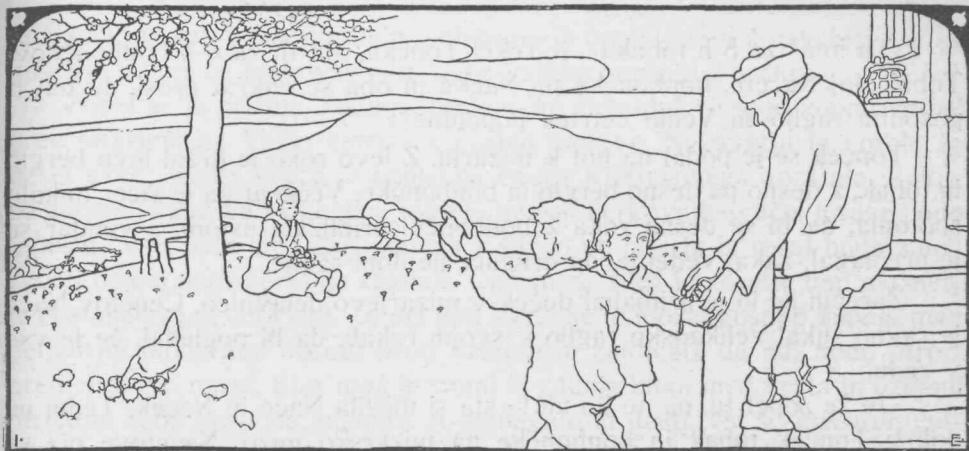
Premagal zmaja in ga strl
in z zmago pot nam v raj odprl.

Zato zvonovi vriskajo,
na polju rožice cveto.

Bandero močno plapola,
bandero svetega Jurija. —

Tone Rakovčan.

M. PIRC:

Kako je Tonček ragljal na Veliki četrtek.

Tonček, ki si je nakopal pozimi hudo bolezen v nogi, se je do velikonočnih praznikov že prav dobro navadil hoditi po berglah. Zopet se je lahko igral v krogu svojih tovarišev, še celo pri teku ni zaostajal, zakaj s pomočjo bergel je prehitel v velikih skokih marsikaterega dečka z zdravimi nogami. Seveda, brez bergel se pa ubožec ni mogel ganiti z mesta.

Zdaj, ko se je približal Veliki teden, Tonček ni mislil na nič drugega, nego na to, kako bi dobil največjo ragljo v trgu, da bi ragljal na Veliki četrtek pred cerkvijo. Imel je sicer svojo ragljo, a ta mu je bila premajhna. V duhu so stopale vse raglje lanskega leta pred njegove oči, in slednjič je prišel do prepričanja, da ima največjo ragljo Cenetovega Naceta Nacek. Ni čuda, saj je bil Cenetov Nace mizar in je torej lahko naredil svojemu sinčku največjo ragljo. In to je vzel zdaj Tonček na piko. Oh, kako bi jo mogel dobiti. Kako bi mogel pregovoriti velikega Naceta in malega Nacka, da bi mu jo posodila! S prav navadno prošnjo Tonček pri prvem poizkusu ni ničesar opravil. Treba je bilo stvar na drug način vzeti v roke.

Toček se je zatekel s svojo srčno željo k ljubim staršem. Seveda mu niso mogli odreči, ko ga je pozimi zadela tolika nesreča; prav ta strašna nezgoda je še povečala ljubezen staršev do Tončka. Njegov oče pa je bil prebrisana glava; vsa okolica ga je poznala kot takega in kdor je imel kake skrbi, vsak se je zatekel k Tončkovemu očetu po dober svet. Ali se bomo tedaj čudili, da je Tončkov oče tudi glede raglje pravo pogodil? Sinček mu je razodel svojo željo, oče pa je stopil, ne da bi kaj rekel, v svojo prodajalnico in prinesel nekaj v roki.

»Tu imaš za 8 h tobaka«, je rekel Tončku, »in tu za 6 h bonbončkov. Tobak daj Nacetu, bonbončke pa Nacku in oba še enkrat prosi, da naj ti posodita ragljo za Veliki četrtek popoldne!«

Tonček se je podal na pot k mizarju. Z levo roko je držal levo berglo in tobak, z desno pa desno berglo in bonbončke. Večkrat ga je sicer mikalo spotoma, da bi se desna roka z bonbončki približala ustom, a vendar se je premagal, zakaj vedel je, da drugače ne dobi raglje.

Žarečih lic jo je primahal deček v mizarjevo delavnico. Cenetov Nace je ravno sukal velikansko ragljo v svojih rokah, da bi pogledal, če je vse v redu.

»Je že zopet tu, pa ne bo nič!« sta si mislila Nace in Nacek. Tedaj pa položi Tonček tobak in bonbončke na mizarško mizo. Nacetove oči so padle takoj na tobak, Nackove pa na bonbončke; oba sta čutila nekako mokroto v ustih. In ko je Tonček še povedal, da mu je dal oboje oče in tudi izrekel željo, da naj bi letos ragljal z veliko ragljo Tonček, tedaj sta Nace in Nacek skoro hkrati rekla: »Pa naj bo!« in segla vsak po svojem zavitku.

Zdaj je bil Tonček na konju; krčevito je prijel ragljo z obema rokama, bergle pa je stisnil pod pazduho. Tudi ragljati je poizkusil, pa samo malo, da bi ne zbudil Nacetove jeze, če bi pri strašnem hrušču jeli sosedje vkup leteti.

To je bila raglja! Velika kakor majhen mož in take oblike, kakor jo je imel križ, ki so nanj pribili sv. Andreja. Sredi križa je bilo precej obsežno zobčasto kolo, na njegove zobe pa so pritiskale dobro napete deske. Z vinto ob strani se je kolo zasukalo, in deske so jele peti — oh, tako peti, da se je slišalo daleč naokolo. S ponosom je pravil Nacek, da so nekdam, ko se je cerkvena raglja v zvoniku pokvarila, ragljali z njegovo ragljo in da so jo slišali po vsem trgu.

Tonček in Nacek sta se dogovorila, da bo v četrtek nesel Nacek ragljo pred cerkev, ker bi je Tonček ne mogel sam nesti. Pač pa bo Tonček smel iti poleg njega, pa tako, da bo vsakdo takoj videl, da je danes Tonček gospodar raglje.

In zdaj se je pričelo čakanje na Veliki četrtek, tisto čakanje, ki ga noče biti nikdar konec. Še dve noči in en dan. O, kako je bilo to dolgo! Ponoči je še šlo, ker je Tonček v sanjah vedno ragljal, a dneva ni hotelo biti nikdar konca in ne kraja. No, pa slednjič je vendar prišel zaželeni dan.

Ob dveh popoldan sta se napravila Tonček in Nacek z ragljo na pot, Nacek spredaj, Tonček zadaj. Raglja je zbujala občo pozornost. Zmagonosno je gledal Tonček po ljudeh; svetle njegove oči so jim pripovedovale, da bo danes on ragljal z največjo ragljo. Kmalu se jima je pridružila cela procesija drugih otrok, ki so tudi šli ragljat. Pa kaj so bile njih ragljice proti Tončkovi, to so bile le bolhice proti slonu.

Pred cerkvijo je bila zbrana že precejšnja množica ragljačev. Že od daleč se je slišalo veselo govorjenje mladine. Ko sta jo primahala Tonček

in Nacek, je sprva vse utihnilo, potem pa je postalo tem živahneje; vsi so govorili o tem, če bodo vse njih raglje vstanu prevpiti Tončkovo.

Zopet se je pričelo čakanje, neskončno čakanje! Gospod župnik je pel pred oltarjem na Veliki četrtek običajne molitve. Na oltarju je gorelo še deset sveč; vsaka sveča je pomenila enega Kristusovega apostola. Kakor so apostoli zapuščali Učenika, tako je ugašal cerkovnik sveče. Kadar bodo ugašene vse, tedaj bo udaril župnik s šibico po oltarju in tedaj bodo smeli začeti otroci pred cerkvijo ragljati. Čim manj sveč je gorelo, tem glasneje je postajalo pred cerkvijo. Že pri peti sveči se je moral gospod župnik med petjem in molitvami obrniti proti vratom in zaklicati, da naj bodo otroci pred cerkvijo mirni. Star mož je stopil iz zadnje klopi med vrata in oznanil otrokom željo gospoda župnika. A pomagalo ni dosti, vsi so govorili, cvilili in vpili, le Tonček je molčal, menda edini. Svoje bergle je postavil v kot pri vratih, z levo roko se je držal raglje, z desno pa je krčevito stiskal ragljino vinto.

»Še tri sveče!« zakliče fant, ki je stal na cerkvenem pragu in oznanjal tovarišem, kaj se godi v cerkvi.

»Še dve!« in kmalu na to: »Še ena!« Tonček je trepetal pričakovanja.

»So že udarili!« se sliši od vrat. Tedaj pa je tudi Tonček že zavrtel vinto. Strašno je zabučalo. Kakor bi bil drdral dolg tovorni vlak, tako grmenje je provzročala Tončkova raglja. Tonček ni ničesar videl, slišal je le svojo ragljo in ni niti opazil, da drugi otroci ne ragljajo. Hudomušna straža pri cerkvenih vratih je namreč prezgodaj napovedala pričetek ragljanja. A o vsem tem Tonček ni ničesar vedel, saj mu tudi ni bilo mogoče povedati! Koga bi bil pa tudi slišal med tem strašnim ropotom! Ragljal je in ragljal, da je bilo groza. Ni nehal in ni nehal, ni niti zapazil, da ga nekaj ščegeta po hrbtu. A ščegetanje je postajalo huje in huje, sedaj ni ostalo nič drugega, nego vendar pogledati, kdo je tako predrzen, da si upa ragljati po Tončkovem hrbtu.

Ojoj, kaj se je zgodilo! Otroci razpršeni na vse strani, za Tončkom pa je stal gospod župnik v polnem ornatu in ga obdeloval s prav tisto šibo, ki je bila namenjena za oltar. Še par jih je dobil Tonček, potem pa je zgrabil za bergle in kakor plaha živalca zbežal v divjem skoku. Med begom je slišal še vpitje gospoda župnika, potem pa je treščilo nekaj v zid — bila je Tončkova raglja . . .

Solnce.

„Solnce — zlata roža —
vrh neba —
padi, pridi k meni!“ —
prosi plan morjá.

Tih večer poboža
gore in ravni . . .
Solnce — zlata roža —
morje pozlati . . .

Fran Žgur.

CVETOMIRSKI:

Martinčki.

el sem spomladi iz mesta; topel južen veter mi je pihljaj v lica in me je sladko božal s svojo mehko dlanjo, kakor me je božala takrat v mladosti edinole materina dlan — sladko in milo. Solnce je z modrega neba gorko sijalo, in okna hiš, mimo katerih sem hitel, so se v svetli luči prijazno lesketala in me smehljaje pozdravljala. Že je bila prodrla pomlad s svojim solnčnočistim, otroškim veseljem tudi v mesta; ljudje, ki so me srečavali in dohajali, so se mi zazdeli nenadoma pomlajeni in nedeljsko-

lepi, kakor od solnca očiščeni in brez madeža.

Kmalu je bilo mesto za menoj, in stopal sem po beli, z drobnim peskom posuti poti v klanec. Vsenaokrog po travnikih je že cvetelo in kipel v prvih močnih utripih toplega pomladanskega življenja. Zapazil sem nekje tik pota, pod majhnim leščevim grmom bele, bingljajoče zvončke, ki so se ozirali name tako veselo kakor majhni, belolični otroci z velikimi, radovednimi očmi; tudi trobentic je bilo ponekod že vse polno, in vijolic, modrih, tiho sanjajočih, opojno dišečih. Časih je poletel mimo mene preko bele poti poredno frfotajoč metuljček z rumenimi, nežnimi krili in mi je izginil za ovinkom izpred oči.

Pot se je spenjala z vsakim mojim korakom više in više, in dospel sem v nemirno šušteč gozdiček; temnozeleni smreke so mi za prijateljski pozdrav rahlo zašepetale, in tenke, srebrne breze, ki so stale v dolgi vrsti nedaleč od pota, so se mi poklonile globoko k tlom in završale s svojimi vrhovi.

Bil sem na vrhu holma. Pod menoj je prepevalo polje Ljubljansko prvo solnčno pesem pomladansko; prelepo je zlatilo solnce njive in travnike, kakor da se ne loči nikdar več od njih; preko zelene ravni je bežal ravno vlak, in zazdelo se mi je, da čujem iz drdrajočih voz vse potnike veselo vriskati.

Zavil sem na prisojino stran holma, kjer se je širila solnčna jasa, in sem legel pod šuštečo smreko tik grmovja na mehki mah; odpočiti sem se hotel od hoje in se ogreti nekoliko v pomladnem solncu.

»Kako dobro de solnce tem mojim starim kostem!« je zahreščal hipoma hripav, grčav glas za grmovjem.

Planil sem pokonci in pogledal preko nizkega grmičevja. Troje osivelih starcev je ležalo ono stran na tleh in se grelo kakor troje martinčkov, ki so se bili priplazili po dolgi zimi iz lukenj na gorko solnce: Klobuke so bili odložili vsi trije kraj sebe, in zdaj so se solnčili drug poleg drugega in se naslanjali s komolci ob tla.

Legel sem nazaj na mah in poslušal starce.

Prvi je rekel:

»Mislil sem, da me bo ta zima pobrala, pa me vendar ni; tako težko sem pričakoval pomladi, ker še sem imel nekoliko upanja, da ozdravim. In zdaj, ko je prišla pomlad, se počutim bolje; če Bog da, me bo to toplo solnce kmalu ozdravilo in mi pregnalo iz nog trganje.«

Rekel je drugi:

»Več let že hiram. Mnogokrat mi ni manjkalo dosti, da bi bil legel za vedno. Pa kadarkoli me je pozdravila prva južna sapa, kadarkoli mi je segla skozi okno pomlad v roko — vselej mi je odleglo. Zdaj mislim, da sem za eno leto zopet dober!«

Tretji pa je rekel:

»Blagor vama, ker imata skrbi le sama zase, ker vaju ne morejo skeleti bolečine drugih. — Lani je zbolela moja hčerka Milka — petnajst let šteje zdaj. Ne moreta si misliti, kako hudo mi je bilo, četudi sem bil sam bolan. Noč in dan sem mislil na svojega otroka in čakal, da se ga usmili vsaj pomlad. No, Bog me je vendar uslišal. Milka hodi že venkaj na solnce in vedno bolje ji je; še kak teden, pa bo zdrava kakor riba v vodi... Tudi meni že odlega, ko vidim svojega otroka malo bolj veselega. Da mi ozdravi pomlad otroka, četudi ležem jaz sam v grob...«

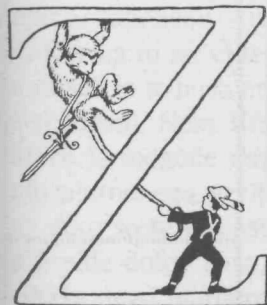
Tako so se razgovarjali ti trije starci-martinčki; solnce je sijalo milostno nanje in jih prijazno ogrevalo.

Po dolgem času sem se dvignil s tal in se odpravil s holma navzdol v mesto. Spotoma pa sem nehote premišljal o ljubezni tretjega starca, ki mu je bila ljubljena hčerka veliko dražja kakor lastno življenje.

ZAGER RAFAEL:

Sraka in jerebica.

lato žito se klanja po polju, in solnce pripeka. Mnogo živali in ptic prebiva med rumenimi žitnimi bilkami. Na sredi njive se dviga ponosito pokvečen slamnat mož, ki ima na glavi star, povaljan klobuk v strah pticam, ki zobljejo zrnje. A potepuški vrabec se ne boji tega junaka, ampak skače zmagonosno po njem in mu vleče izpod klobuka slamo, njegove možgane. Vrabčevi tovariši pa so se spravili nad zrnje. — Jerebica pa, ki ni nikakor

škodljiva ptica, si je napravila med bilkami primerno gnezdece in znesla vanje precej jajc. Izleglo pa se je manj mladičev, kakor je bilo jajc. Mladički so kmalu dorasli in hrabro stopali za materjo, ki je hodila v boj na črvičke.

Blizu njive pa se razprostira hladen gozdič, ki ni bilo v njem zaradi srak skoro nič malih pevčkov, ki oživljajo gozd. Srake so namreč mladim pevcem pobile in popile jajčka, in tudi okolica je bila prazna ljubih ptičic. Dolgorepa sraka iztakne mlado jerebičico, ki je brskala po razoru. Vendar si ni upala spustiti se na mladiča, ker sta bila v bližini samec in samica. Že hoče odleteti brez uspeha; kar zagleda zunaj žita mlado jerebičico. Hitro plane nanjo; toda mlada je urnejša kot sraka. Jezna se sraka zapodi za njo v žito. Vsi mladiči začno klicati in čivkati ter privabijo tako mater, ki jih sprejme pod perutnice. Sedaj so varni, ko so pod varstvom dobre mamice, ki jih brani proti hinavski sraki. Dolgo se prepirata sraka in jerebica. Kar pride samec z lova, se vrže nenadoma na dolgorepko in jo kljuje toliko časa, da jo ubije.

Tako je končala hudobna sraka, ki iztika za gnezdi in jajčki mladih pevcev in odnaša človeku svetle reči v svoje gnezdo.

Dobrovoljček

PRILOGA ZVONČKU

S—A :

Kaj vse napravljajo iz papirja?

različnih obrti porabljajo papir za razne namene. Početkoma so porabljali papir le za pisanje in tisk ter za zavoje; današnji dan pa služi papir za nadomestilo za druge tvarine, ki jih je začel izpodrivati. Papir je trden, upogljiv in nepokončljiv, ako je bil primerno prepojen. Iz papirja so napravili že kolesa za železnico, železniške vozove, jedilne oprave, omare in mnogo drugih reči. Tudi obleke delajo večkrat iz papirja za priložnostne svrhe.

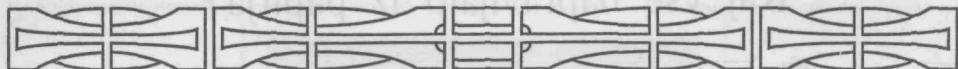
Klobuki za poletje so se priljubili v Evropi, in sicer za dame, ki jih nosijo v vročini v obrambo proti solncu. Vedno bolj uporabljajo papir tudi za razne predmete v hišnem gospodarstvu in v obrti; na primer žepne robce iz papirja rabijo Japonci že dolgo časa. Tudi za obveznino so porabljali papir v japonsko - ruski vojni, in papirno perilo nosijo v Evropi že več let. Ker pa to na videz ni tako dobro kot platneno perilo, so prišli obrtniki na misel, iz papirja napraviti prejo, kar daje mnogo rabljivejše blago, nego bi si mislili. Neki Francoz je izumil posebno izvrstno papirnatu prejo, s katero je mogoče napraviti različne tkanine, ki jih porabljajo za nadomestilo platnena perila.

Ako so te novosti res tako pripravne, kakor se to zdi, potem gotovo ne preide dolgo časa, da se prikažejo na trgu papirnatu tkanine, ki bodo cenejše nego platneno blago, in jih bodo zaradi tega po enkratni uporabi vrgli proč. Po prvih poročilih o tej iznajdbi je verjetno, da takega blaga ne smemo prati. Ako se posreči s priložki takemu blagu dati odporno silo proti vplivu vode, potem bi nastala novost, ki bi si mogla v naglici pridobiti splošno naklonjenost, ako bi ostala stalne nizke cene. Stisnjen pa-

pir je nenavadno trden in odporen, zaradi česar so ga porabili že za železniška kolesa, ki so jih pa obdali še z jeklenim obročem. Tudi »steklenice« za mleko in pivo so že napravili iz stisnjenega papirja, in baje delajo v Ameriki tudi krste iz papirja. Napravijo jih na podoben način, kakor vse druge reči iz papirja. Obstojajo iz debelih plasti; te prevlečejo s firnežem, in tako dobro držijo proti vlagi. To je cenejše, nego krste iz lesa. Vendar se ni nadejati, da bi to izdelovanje nadaljevali.

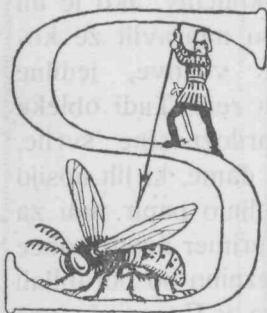
Razen vozil po tračnicah iz papirja, so napravili v Ameriki tudi že čolne iz istega materiala. Pripovedujejo celo o čolnu, ki je bil skupaj zlepjen iz 3000 časnikov. Lastnik tega čolna se je peljal v njem kakih 2000 m ob severnoameriškem obrežju, tako da se mora že verjeti v trdnost tega čolna, narejenega iz papirja.

Tudi za gradbene »kamene« so porabili v Ameriki že zbit papir; hiše doslej pa še niso postavili iz takega papirja. Ali nemogoče to ni, zakaj trdijo, da je tak papir nenavadno trden. Ako se da doseči varnost proti vlagi, potem ni izključeno, da bodo gradili v XX. stoletju hiše iz papirja.

K. STR.:

Češmin.

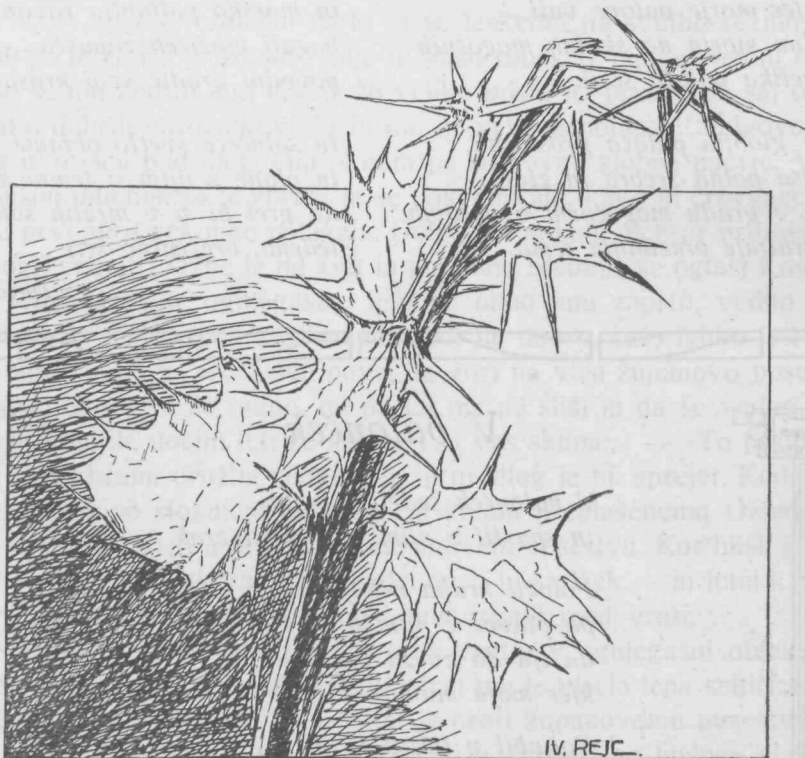

Samoten in zaničevan stoji v grmovju; še ne pogleda ga nihče. Le tuintam si je morda kdo izmed vas privoščil kisko rdečo jagodo, ki jo je takoj izpljunil, češ, to ni za nič! In vendar, koliko zanimivosti ima ta grm, ako ga natančneje ogledamo v vseh podrobnostih. Videli bomo, da bi nikakor ne smel biti tako preziran, kakor je. Ako hočemo odlomiti vejico, se takoj lahko obodemo ob trne, ki so navadno trioglati na vejicah. Poglejmo pa malo bolj natanko te trne! Kaj vidimo? Trni niso sami zase posamezno izrasli iz vejice, ampak se držijo skupaj. Ako gledamo po vejicah navzdol, tedaj zapazimo, da so ti trni pravzaprav nastali iz zelenih listov, ki so bili prej na vejici in so imeli nalogo, da so sprejemali solnčno svetlobo, pline iz zraka in vodo. Ko pa so dovršili to svojo nalogo, potem ko je vejica dorasla, so se preobrazili iz listov polagoma v trne in tako dobili nalogo za obrambo proti živalim, ki objedajo mladike.

Na sliki vidimo to lepo preobrazbo listov v trne. Odlupimo nekoliko lubje tega grma! Takoj se nam pokaže lepa rumena barva. Zaradi tega pa tudi nabirajo lubje in korenine za pridobivanje rumene barve. Iz korenine pa še posebno pridobivajo izvleček, ki ga rabimo kot zdravilo — takozvani »berberin«.

Les iz vej rabijo strugarji za razne izdelke. Iz majhnih vejic izdelujejo zobotrebce. Res je, da so rdeče češminove jagode kisle in skoraj ne-
užitne, ako jih pa vkuhamo s sladkorjem, kakor delajo slaščičarji, do-
bimo izvrstno hladilno jed, »marmelado«; rabijo pa jih tudi za napravo
sirupa, ker imajo ravno tako kislino, kakor jabolka. Tudi kis (jesih) po-
nekod pridelujejo iz njih. V jagodi je do 8 semen, ki imajo veliko olja.

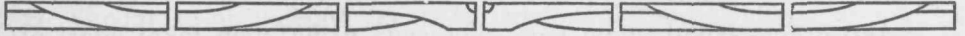
Ako gremo poleti mimo tega cvetočega grma, nam takoj udari pri-
jeten vonj v nos. Nehote posežemo po lepem grozdastem cvetu. Poglej-
mo si ga nekoliko natančneje! Šest lepo živo rumenih listov obdaja ravno
toliko prašnikov, ki stoje navadno razpeti pri listih. S svojo živo barvo

pa privabljajo žuželke, da hodijo na cvete in iz njih izsrkavajo sladko te-
kočino, ki jo izločajo iz dna cveta. Pri tem pa se dotaknejo z rilčkom
prašnikov, in glej, vsak tak prašnik skoči hipoma proti sredini cveta.
Prašniki so torej, kakor pravimo, vzdražni, in to rabi rastlina za oplo-
jevanje. Vzemi, dragi čitatelj, iglico in jo zabodi v cvet pod prašnikom
in videl boš to lepo napravo. Pa še eno zanimivost tega grma moramo
omeniti. Ako pogledamo njegove zelene liste, vidimo na spodnji in zgornji
strani rjave lise in pege. Pod povečalnim steklom pa vidimo, da te lise
niso nič drugega, nego kali neke glive, ki je na žitnih rastlinah takozvana

rja, ki pa se preseli na češminjev grm na liste in potem zopet na žito. Zaradi tega ni nikdar dobro saditi češminja v plotove okrog žitnega polja.

Končno naj še omenimo, da imamo razne vrste češminja tudi kot lepotičen grm. Iz navedenega vidimo, da naj ne hodi nihče mimo tega grma z zaprtimi očmi, ker je vreden, da si ga dobro ogleda!

Pri povodnem možu.

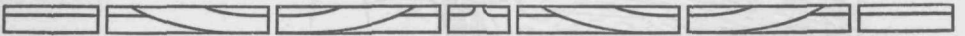
*Tam daleč v deveti deželi,
kjer morje valove vali,
dnu morja na skalah mogočnih
velika palača stoji.*

*Ko solnce se morju približa
in morsko poljublja ravan,
bogati možiček zapušča
povodni gradič svoj krasan.*

*V globini palača prostorna,
vsa polna srebra in zlata,
a v gradu mogočnem v valovih
kraljuje brezdanja temá.*

*In solnčece svetlo objame
in plane z njim v temne vodé,
da grel bi si v mrzlih sobanah
ledeno, brezčutno srce . . .*

Davorinov.

V balonček . . .

*V balonček sedel bi lehak
in spustil z njim se v sinji zrak.*

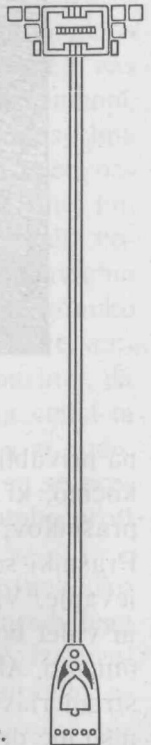
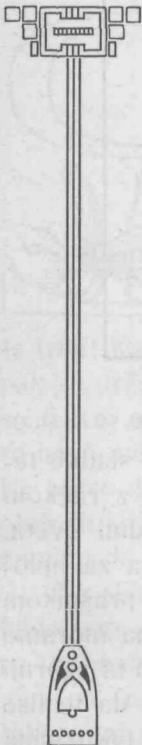
*Položil kruha nekaj vanj,
pa plaval z njim bi noč in dan,
da tja do zvezd priplaval bi,
kjer moja mamica živi . . .*

*Poljubil v ličeca bi jo,
pogledal ji oko v oko:*

*„Oj, mamica, daj, še enkrat
poglej tako me kot takrat,
ko noč ležala je čez vas,
ko zvončka pel je tožni glas! . . .“
Pogledala bi me mehko,
sladko tako in pa ljubo. —*

*„Oh, mamica, saj veš, zakaj —
balonček sam naj gre nazaj . . .“*

Tone Rakovčan.

DAVORINOV:

Prvi april.

rvi april je bil. Nova pomlad se je vrnila, in zlati solnčni žarki so ogrevali prirodo. Bujne pomladanske cvetke so vstajale iz zemlje in pozdravljale solnce, ki jih je zvabilo pod miljo nebo; drobni ptički so peli v gozdu...

V zatohli sobi na črevljarskem stolcu je sedel črevljar Ožbe. Vlekel je dreto, krpal črevlje in si služil denar. Skozi majhno okno so mu sijali poredni solnčni žarki in se lesketali na svetlih rezilih, razmetanih po mizi. Bil je krasne volje in pušil tobak iz pipice; temni oblaki dima so se mu zbirali nad glavo. Ni veliko mislil na prvi april, saj tudi ni imel tako dobrih naročnikov, da bi mu že prvega poplačali dolgove.

Na dvorišču pod njegovim oknom pa so kovali zlobne načrte. Vaška hudomušna mladina se je zbrala in se posvetovala, kako bi črevljarja Ožbeta za prvi april nekoliko nalagala. Dolgo so ugibali, ničesar pripravnega niso mogli uganiti; Ožbe je bil zvit in navihan. Slednjič se oglasi Kovačev Nace: »Naš Ožbe je ognjegasec, majhno okno ima zaprto, vedno tolče po črevljih in dela ropot, sliši menda tudi ne dobro, zato lahko leti eden izmed nas v sobo in preplašen pove, da gori na vasi županovo posestvo, ognjegasci da so šli že mimo, on pa da nič ne sliši in da še vedno tolče po starih kopitih, dočim leti že skoraj vsa vas skupaj.« — »To je dobro,« je zaklicala zbrana družba enoglasno, in predlog je bil sprejet. Kodelačev Miha je zletel po stopnicah navzgor in kmalu preplašenemu Ožbetu naznanil strašno novico o požaru na županovem posestvu. Kot blisk je skočil Ožbe pokonci — skoraj bi bil podrl mizo in stolček — in letel k omari po ognjegasno obleko. Miha je med tem izginil med vrati.

Kmalu nato se je prikazal Ožbe na vratih v ognjegasni obleki; čelada se mu je svetila kot solnce, ob bedrih mu je visela lepa sekirica. Odhitel je po prašni cesti navzdol. Hitel je proti županovemu posestvu, pot mu je lil s čela, zdelo se mu je, da se bliža vročina od hudega plamena. Zavil je okolo ogla. Kako se je začudil, ko je stal pred posestvom očeta župana; o ognjegascih ni bilo ne duha ne sluha, plamena ni bilo nikjer, le iz dimnika so se valili temni oblaki dima in hiteli s pomladnjim vetrčkom dalje...

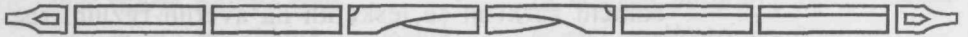
Sedaj šele se je spomnil Ožbe na prvi april in nevoljen odšel proti domu. Pred hišo pa so se mu poredni malopridneži smejali in mu klicali nasproti: »No, Ožbe, ali ste videli prvi april?! Kaj ne, kako je gorelo!«

Ožbe je ravno žugal malopridnežem, ko je zavil okolo ogla gospod nadučitelj. Hitro je pregledal prizor in spoznal mlade poredneže. Tudi dečki so ga ugledali. Stresli so se po vsem telesu, zapustili Ožbeta in osramočeni odšli.

Ožbe pa je stopil h gospodu nadučitelju in mu ves dogodek natanko pojasnil. Dolgo sta se razgovarjala. Gospod si je vse natanko zapomnil in odšel dalje na svoj vsakdanji izprehod.

Težko so se napravili prihodnji dan dečki v šolo, vedeli so, kaj jih čaka. Močno jim je tolklo srce, ko je gospod nadučitelj stopil v sobo. »Kdo je bil včera med tistimi, ki so zasramovali Ožbeta?« je rekel z močnim glasom. Učenci so vstajali plaho in boječe, bali so se kazni, ki jih ima doleteti. Gospod nadučitelj jih je ostro pokaral, in morali so ostati po pouku v šoli zaprti.

Žalostno so šli kaznovani poredneži po šoli domov, vedeli so, da so eno kazen že prebili. -- Kje pa je druga, hujša kazen doma?!

Naš dedek.

*Dedek je o sreči sanjal,
tihi sreči pod zemljó —
zunaj sneg je naletaval
in odel prirodo vso.*

*Kot snežinka pade tiho
in neslišno sred noči —
dedek je sladkó zasanjal
in zatisnil v smrt oči.*

*In so dedka pokopali,
grob njegov je sneg odel —
nanj nebo je položilo
prt nedolžen, lep in bel.*

Jan Reginov.

HINKO MEDIČ:

Težak račun.

rodili so se vsi piščanci ponoči; pomislite, triindvajset! Bili so rumeni kakor cekini, le po zadku in po perutnicah so imeli temne lise. Kako so bili srčkani, živahni in hitri! Kar veselje jih je bilo gledati, kako so na dvorišču tekali semintja: venomer so čivkali in okljuvali vsako bilko in slehrni kamenček. Kako se je morala jeziti koklja nad temi paglavčki: neprenehoma je kokodačala in jih vabila v svojo varno bližino.

Stara mati je bila že toliko oslabela, da je noge niso hotele več nositi. Ko je bila še bolj čvrsta, je nosila v mesto jajca in piščance in si tako prislužila marsikateri novčič — ali sedaj? Sila je trkala na vrata, zato

se je odločila poslati osemletno Tončko v mesto prodat piščance. Rekla ji je:

»Jutri jih neseš na trg. Za dva — oziroma za par — mi boš morala prinesti petdeset vinarjev. Ljudje ti bodo gotovo manj ponujali, ali ne daj se prevariti, znaš! Mladi so še, pa so že čvrsti — glej, kako so lepi — ne bodo poginili brez koklje, ne! Ali si me razumela? Na pot ti bom natresla v žep nekoliko prosa in koruzne moke; če bodo lačni, jih boš malo pokrmila. Zapomni si še enkrat, ne prodaj jih za manj kot po petdeset vinarjev par!«

»Da, stara mati,« je pritrdila deklica, dasiravno je ni dobro razumela. Pa kaj zato! Bo že jutri spotoma izračunala, koliko denarja bo izkúpila, sedaj ji ni bilo dosti mar! In pa to računanje! Vse drugo ji je šlo v glavo, to pa ne. Če je štela, je šlo nekoliko časa, ali potem jo je gotovo kaj zmotilo.

Drugega dne je bilo še zgodaj, ko jo je odpravila stara mati na pot v mesto. Bilo je mrzlo jutro; aprilski zrak je rezal njeno levico, ki je z njo držala jerbas s piščanci. Njeni rejeni lici sta kmalu začeli žareti. Kako je hitela! Kako lahko je stopala po široki cesti!

»Imaš piščance, ne? Ali bi jih prodala?« — jo je nagovoril mož zunaj vasi.

»Da!«

»Kako jih pa daš?«

»Petdeset vinarjev za dva!«

»Pokaži jih! To je preveč! Saj niso več vredni kakor štirideset vinarjev!«

»Moja stara mati je rekla petdeset vinarjev — ne morem drugače, ne smem!«

Pa je mahnila dalje, ne izgubljaoč časa. Bila je zadovoljna, da se je možu tako odrezala.

Hodila je sedaj po samoti. Kmalu jo je došla ženska in jo nagovorila:

»Kaj pa neseš v mesto?«

»Piščance naprodaj.«

»Kako jih prodajaš?«

»Par petdeset vinarjev. Čvrsti so, stare koklje so, veste, poginili ne bodo.«

»Dam ti petinštirideset vinarjev, dražje jih ne boš prodala.«

»Kdo pravi, da ne? Moja stara mati je dejala, da so še več vredni.«

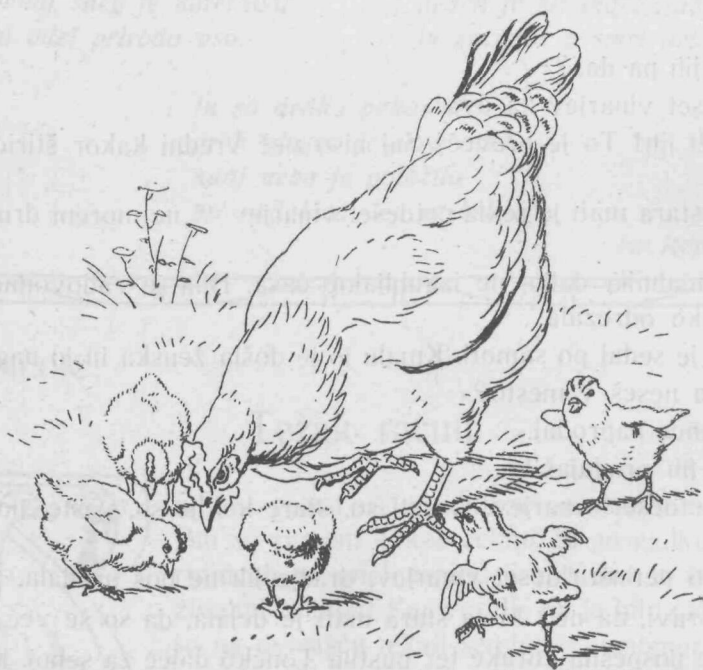
Žena je pospešila korake ter pustila Tončko daleč za seboj. Kako oddaljeno je to mesto! Bog ve, koliko ovinkov in klancev bo morala še prehoditi! Megla se je polagoma vzdigovala, solnce se je bliščalo vedno bolj in bolj, piščanci so pa čim dalje bolj čivkali v jerbasu.

»Ali naj vam dam nekoliko južine?« — jih je nagovorila. Počepnila je ter odgrnila vrečo, ki je bil z njo jerbas pokrit, ip glej: kmalu so bili vsi na prašni cesti.

»Pi... pi... pi... nate moke, nate prosa! Kako ste srčkani! Jaz vas ne bi prodala za nič, ali stara mati... Vzredila bi vas natoplem, v našem hlevu. Ob toplih dnevih bi vas pa nesla na solnce; sedaj bo kmalu gorkeje, trobentice in zvončki so že odcveteli. Kako dolg čas mi bo po vas! Pi... pi... pi...«

Glej ga šmenta! Oddaleč je zaslišala ropotanje voza. Moj Bog — kako naj jih spravi sedaj zopet hitro v jerbas? Čim bolj je iztegovala roki za njimi, tem bolj so ji uhajali na vse strani. Počasi jih je ujela po enega in po enega, še preden je pridrdral voz. Hvala Bogu! Sedaj pa hajdi dalje!

Na trg je prispela dokaj pozno. Kako živahno je bilo ondi! Koliko prodajalcev in kupcev! Prerila se je skozi gnečo k ženskam, ki so prodajale jajca in kuretino. Položila je jerbas na tla ter čakala kupcev. Venomer je ponavljala »par petdeset vinarjev«, da se ne bi morda zarekla, če bi jo kdo vprašal po ceni. Z očmi je vabila ljudi k svojim piščancem.

Kokošji rod

»Ali so dragi piščanci?« — se je zadrhl trebušast gospod nad njo, jo pogledal z neprijaznimi očmi, da se ga je Tončka prestrašila. »Veš kaj, par ti plačam po petinštirideset vinarjev; nočem te preveč izkoristiti — ker si majhna, te nočem opehariti.«

»Stara mati mi je ukazala prodati par po petdeset vinarjev.«

»Ali tvoja stara mati ne ve, da se cene na trgu vsak dan menjavajo?«

Ne zmeneč se za deklico, je odkril jerbas in začel šteti piščance: en, dva, tri . . . sedem . . . deset . . . šestnajst . . . dvajset. Dvajset jih je!»

»Ne, bilo jih je triindvajset« — je vzkliknila prestrašeno Tončka.

Kupcu se je smilila deklica, ki je prišla bogve odkod tako sama na trg. Začel je vnovič šteti, in še enkrat, ali piščancev ni hotelo biti več kot dvajset.

»Potem sem pa tri izgubila spotoma!« — je jokajoč pristavila ter privzdignila predpasnikov rob.

»Ne jokaj se! Glej, toliko je računa. Dal sem ti še več, kakor sva se bila zmenila. Tu imaš en petak in eno krono. Izgubila si piščance, glej, da ne boš tudi denarja, znaš!«

Kaj naj bi bila počela še na trgu! Prodala je piščance, sedaj pa hajdi proti domu. Bila je žalostna; čim bolj je premišljala, tem bolj se je žalostila, račun bo morala storiti, pa sedaj? Še to za nameček!

»Triindvajset piščancev po petindvajset vinarjev... Kako težak račun! Bolje tako: dva piščanca petdeset vinarjev... štirje piščanci... petdeset in petdeset... ena krona. Potem šest piščancev... trikrat petdeset, torej ena krona in petdeset... če bo prav? Da! Potem pa... šest in šest piščancev je dvanajst piščancev... Koliko stane pa dvanajst piščancev?«

Zmotila se je in začela je plakati. Sedla je na cestni rob in premišljala, kaj bo doma. Ptičke so prepevale na bližnjih drevesih, solnce je sijalo tako prijazno, vijolice so dišale tako lepo v obcestnem jarku... ona pa je bila tako potrta, tako nesrečna...

»Kaj naj rečem stari materi? Pa me ne bo čula, ker sliši tako slabo — nič ne čuje, nič ne razume!«

Izgubila je tri piščance in ni več izkúpila kot petinštirideset vinarjev — ne, ne!... — Oni gospod ji je dal več, ali koliko?

Triindvajset piščancev... ne, samo dvajset, ker je tri izgubila! Dvajset piščancev po petindvajset ali po triindvajset vinarjev? Kako težko! Kdo naj bi bil bolj nesrečen od nje? Zakrila si je z dlanmi obraz in glasno ihtela... Ubožica! Ptičke so pele, Tončka pa se je jokala...

»Kaj pa delaš ondi, mala?« ji je zaklicala ženska, ki je Tončko spoznala; bila je iz sosednje vasi.

»Računam, pa ne znam izračunati.«

»Kaj ti je ukazala kupiti stara mati v mestu? Ali si morda izgubila denar?«

»Ali me niste videli na trgu? Nesla sem naprodaj piščance. Bilo jih je triindvajset, in za vsak par bi morala izkúpiti petdeset vinarjev.«

»Počakaj! Denarja moraš torej imeti...«

»Ne, ne, bilo jih je samo dvajset, ker sem tri izgubila po poti, gredoč v mesto. Bili so lačni, pa sem jih vzela iz jerbasa ter jih nakrmila na cesti. Kar hipoma je pridrdral voz...«

»Dobro, bilo jih je torej samo dvajset... po petindvajset vinarjev!«

»Ali oni gospod mi je ponujal, da mi jih plača po petinštirideset vinarjev...«

»Draga moja, na ta način si se pa sama prevarila, potem moraš imeti na vsak način več denarja!«

»Bog se usmili!« — je prestrašeno zaklicala in se začela bridko jokati.

Da bi se Tončka hitreje potolažila, ji je podarila ženska dvajsetico, ki se je lepo svetila kakor krona. Ali deklica ni odnehala... Segla je torej vnovič v žep ter ji je stisnila v roko rumeno stvarco.

»Na še ta naprstnik! Našla sem ga v mestu, meni je premajhen. Čim več ga boš rabila, tem bolj postaneš pridna. Shrani in čuvaj ga dobro; prinese ti obilo sreče. Zdaj pa vstani, no! Pojdi domov, stara mati bo v skrbeh zate.«

Bili sta ravno na razpotju. Ženica je krenila na levo na polje, Tončka pa je zavila na gozdno pot. V trenutku se je popolnoma potolažila, zakaj dobila je dvajsetico in nov naprstnik, zlat kakor babični prstan. Bo li s tem stara mati zadovoljna? Ne, zahtevala bo od nje le denarja: triindvajset piščancev po petindvajset vinarjev.«

In one, ki jih je izgubila? Kaj se bo z njimi zgodilo, ubožci! Ali naj bi jih šla iskat? Divje živali jih bodo požrle! Tesno ji je bilo pri srcu zanje: pi... pi... pi!... Vabila jih je tako milo... Čakala je, kdaj se prikažejo... Nič, izgubljeni!

Babica jo je čakala na pragu, kako jo je skrbelo...

»Nesrečnica! Za Boga, kaj si pa delala ves dan? Za par piščancev je bilo treba zapraviti ves božji dan?«

»Ali si kaj jedla, kdo ti je dal kosilo?«

Jesti? Kako je pač mogla misliti na kosilo! Solze, solze so ji napolnile glad, zato ni bila lačna!

»In denar? Ali si prav prinesla?«

O joj, zdaj je prišel oni strašni trenutek! Iz žepa je privlekla počasi najprej petak, potem krono in dvajsetico... več ni imela, niti vinarja več!

»Pet kron,« — je štela stara mati, »in ena krona... šest kron... in dvajset vinarjev. Pa bo to vse?«

Gotovo ni tudi ona znala izračunati. Črhnila ni niti besedice več ter spravila kronice v kuhinjsko omaro.

Tončka je večerjala pogreto zelje in kos kruha. Dasiravno je bila hudo lačna, vendar ni jedla s slastjo. Vedno je mislila, da je prevarila staro mater. Ali ona je ni opeharila; kar je izkupila, vse ji je pošteno izročila. Še svetlo dvajsetico ji je dala, ki bi morala ostati v njenem žepu.

Obdržala si je samo ziat naprstnik, ki je imel majhne luknjice kakor satovje v sosedovem čebelnjaku; pristojal je tako lepo njenim drobnim prstkom. Tega ne bi bila dala od sebe za vse one kronice, ki jih je dala babici. Ta jo bo naučil šivati in postala bo pridna, da jo bo gospod učitelj imel še rajši.

S temi mislimi se je odpravila k počitku. Zaspala je v borni postelji z naprstnikom v roki, srečna in zadovoljna kakor cesarska hči.

Siroti.

*O, odkdaj po svetu mrzlem
begala je tvoja duša
kakor ptička izgubljena —
glej, omagala je vsa.*

*Naj zdaj pride v mojo dušo
kakor ptička zmrzla v gorko
gnezdece, kot dete malo
v krilo mehko k mami!*

*Tisto gnezdece prehladno
bi ogrelo se za tebe,
tista mamica otožna
bi razveselila se.*

Cvetko Gorjančev.

V noči.

*Skozi okenca na nebu
kukajo krilatci,
vseh očesca so enaka,
saj neba so bratci.*

*Pa med vsemi tam okroglo
okno najbolj sveti,
tam, kjer mati svetlih bratcev
jezna zre po sveti.*

*Ej, vsi smejejo se mami,
ker jih resno gleda —
radi sinov — nagajivčkov
vsa v obraz je blede...*

Tone Rakovčan.

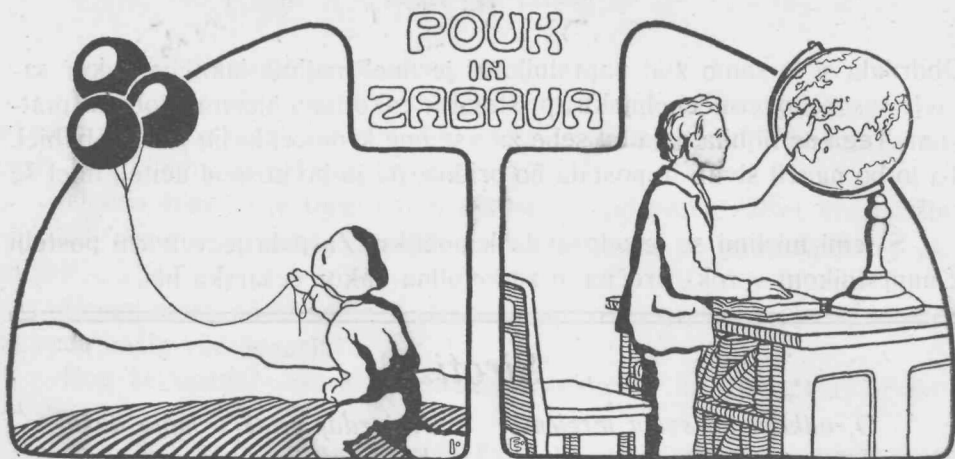
Zvezdica.

*Ko za goro zarja zatisne
zaspane oči,
na nebu zvezdica — znanka
na smeh se drži.*

*Z modrega svoda me vabi
tjakaj v nebo
in tiho mi pravi, kako je
gori lepo...*

*Ko si za goro zarja pomane
zaspane oči,
na nebu zvezdica — znanka
se sama solzi.*

Tone Rakovčan.

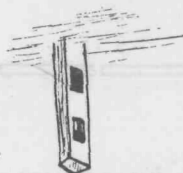
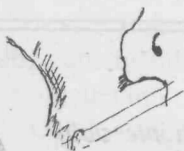
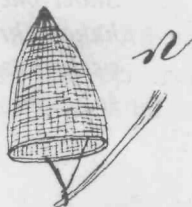

Zastavica v podobah.

Priobčil *Metod Senožeški*.

$\frac{nu}{2}$

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev uganke v tretji številki.

Srebrna gospa — luna; sinje morje — nebo; poredna deca — zvezde.

Prav so jo rešili: Milica in Vladko Valenčič v Trnovem na Notranjskem; Alojz Kraigher, učenec pri Sv. Trojici v Slov. gor.; Franc in Adolf Valenčič, učenca v Trnovem; Mira Kveder, gojenka V. razreda „De Notre Dame“ v Šmihelu; učenci in učenke višje skupine v Petrovi vasi pri Črnomlju; Neža Lipovšek, učenka VI. razreda ljudske šole v Sevnici

Ciril Legat, učenec IV. razr. v Dol. Logatcu; Vojko Boltar, učenec III. razr. v Trstu; Vlasta Rudež, Grad, Tolsti-vrh; Sava Zupančič, učenec v Ratečah na Gorenjskem; Stanko Skok v Domžalah; Lojzika Skuhala, Micika Štraus, Milica Belec, Zefka Onišak, Micika Sunčič, učenke VI. razreda pri Sv. Križu na Murskem polju; Baldomer Rebek, I. realec v Ljubljani; Stanko in Boris Samsa v Ilir. Bistrici; Krulej Marija, učenka V. razr. v Sevnici; Rozika Gselman, učenka III. razr. pri Sv. Martinu; Leo Berlic pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Za tretje številko prepozno prijavljena imena režilcev besedne uganke v drugi številki „Zvončka“: Olga Korber, Roza Mlinarič in Justina Dokler, učenke V. razreda v Sevnici.

„Prosvjeta“ v Sarajevem.

„Prosvjeta“ je obhajala lani desetletnico svojega dela za prosvetno gibanje srbskega naroda v Bosni in Hercegovini. Osnovana je bila leta 1902. ter je od takrat dalje do 1912. izdala za štipendije in podporo srbskim dijakom v vseh šolah znesek 505.334 K. Spravila je v trgovine 1037 otrok in izdala zanje 29.148 K. Z njeno pomočjo je bilo osnovanih 86 zemljedeljskih zadrug za strošek 26.116 K. Za osnovanje srbskih sokolskih društev in „Pobratimov“ (društvo za pobijanje alkoholizma) je dala 47.500 K. Za analfabetske tečaje, za izdajanje knjig za ljudstvo in osnovanje ljudskih knjižnic je potrošila 117.306 K. Skupaj je „Prosvjeta“ za prošlo prvo desetletje izdala v prosvetne svrhe srbskega naroda v Bosni 655.541 K. Članov ima 6780.

Oddelek za otroke v ameriških vlakih.

V Ameriki so uvedli otroške železniške vozove, ki so opremljeni z vsemi ugodnostmi za otroke. Voz obsega jedilnico in oblačilnico, kjer se nahaja šest otroških postelj in zibelk. Otroci se med vožnjo nemoteno igrajo. Tla so pogrnjena z mehko preprogo, stene so tapcirane, otroci se ne morejo poškodovati, če padejo ali če se v steno zadenejo. Posebna postrežnica nadzoruje med vožnjo otroke. Večji otroci jedo v jedilnici, mlajši dobe pa mleko.

Milijonsko vilolo.

V Konicah umrlj poljski veleposestnik Kazimir Sikorski je volil vse svoje imetje, ki znaša nad en milijon kron, poljskemu znanstvenemu društvu v Zahodnji Prusiji.

Češčina na dvoru rumunskega kralja.

Ko se je avstrijski minister za zunanje zadeve grof Berchtold mudil pri rumunskem kralju, mu je bil poleg drugih dostojanstvenikov predstavljen tudi kraljev arhitekt Karel Laman, avstrijski podanik, rojen v Mladi Boleslavi. Minister Berchtold je začel z arhitektom Lamanom češki pogovor, ki sta se ga udeležila tudi navzoči rumunski poslanec in rumunska kraljica Elizabeta (pesnica Carmen Sylva) sama, ki goji češki jezik že več let. Kralj je poslušal češki pomenek pol ure. Nato je rekel: „Prosim, gospoda, vi več go-

vorite češko tukaj nego v Pragi. Jako mi je všeč češki jezik, je zares lep, žal mi je, da ga ne umejem. Ko ne bi bil že tako v letih, bi se ga kar začel učiti.“

Črnogorci o srbski vojski.

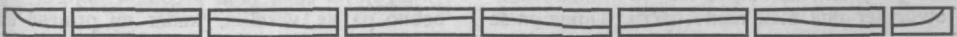
Črnogorci, ki so sicer znani, da glede junaštva prvega mesta ne priznajo radi komu drugemu, so tako polni občudovanja do srbske vojske, da si pripovedujejo o njej prava čudesa hrabrosti in nepremagljive moči. Prav dobro nam to občudovanje predočuje naslednja dogodba, o kateri se ne ve, kako je nastala, ki pa vanjo sveto in trdno veruje vsak preprosti Črnogorec. Tako-le jo je pripovedoval neki ranjeni črnogorski črevljar: „Srbom se je v bitki na Bušatu odtrgala mula, nastorjena s topom. Kdo ve, kaj ji je bilo. Ali se je kaj ujezila ali ji sicer ni bilo kaj všeč — ušla je! In kam naj ti gre kakor naravnost na Taraboš Gre in gre, dokler ne pride sredi med Turke. V tem so pa Srbi opazili, da ni mule s topom. Gledajo sem, gledajo tja, dokler je z daljnogledom ne opazijo vrhu Taraboša. Kaj storiti? Le brez skrbi: Trobentač naj začne trobiti. In zdaj bi bili morali videti čudo! Kakor hitro mula sliši glas srbske trombe, začne besno biti krog sebe, da Turki, ki so hoteli z nje odvezati top, kar odlete na vse strani, nato jo pa mula kakor blisk udere po bregu navzdol naravnost med svoje sive sokole... Da, če so že njihove mule take, kakšni, dragi moj, morajo biti šele Srbi sami!“

Čehi za Črnogorce.

Češko izvozno društvo je obvestilo črnogorsko vlado, da bo na svoje stroške prepejlalo na Češko vse otroke v boju padlih Črnogorcev ter jih dalo izučiti raznih obrti.

Grki obolelim srbskim vojakom.

Grška ladja „Tifilija“ je pretekli mesec vozila v Solun 250 obolelih srbskih vojakov iz Drača. Na potu se je ustavila na Krfu. Kakor hitro je občinstvo zvedelo za njen prihod, se je z občinskimi načelnikom podalo v luko in presrečno pozdravilo srbske junake, Občina in zasebniki so vjake obilno obdarovali, častnikom pa so dali na razpologo avtomobile in vozove, da so si ogledali okolico. Tudi ob odhodu se je občinstvo z navdušenimi klici poslovilo od Srbov.

Velecenjeni gospod!

Dovolite, da Vam zopet enkrat pišem. Ob Božiču smo imeli v šoli božičnico. Po šoli smo se zbrali v prvem razredu, kjer smo najprej zagledali lepo okrašeno božično drevo. Potem so bili vsi učenci pogoščenji ter obdarovani z različno obleko.

Ob Božiču sta prišla tudi oba brata domov. Bila sem jako vesela, ker ju imam oba rada.

Med Božičem in Novim letom nismo imeli ne snega in ne ledu. Zato se nisem mogla ne drsati ne sanjkati. To mi je bilo jako žal, ker sem imela dovolj časa. Pa dovolj za danes, prihodnjic pa pišem še kaj.

Presrčno Vas pozdravlja Vaša

Vlasta Rajšpova,
učenka III. razreda v Ormožu-okolici.

Odgovor:

Ljuba Vlasta!

Nič drugega ne morem odgovoriti na Tvoje pismo, nego da Te samo opominjam na izraženo obljubo, da mi prihodnjic še kaj pišeš! Stori to!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Že večkrat sem Vam hotel pisati, kakor to storijo drugi učenci. Tudi jaz sem velik prijatelj ljubega „Zvončka“, ki ga vedno z veseljem čitam. Najprej pa vsakokrat pokukam v Vaš kotichek, ker me ta jako zanima. Tudi moji součenci ga radi čitajo. Star sem sedaj blizu devet let in pohajam v drugi razred naše dvorazredne ljudske šole v Vučji vasi. Ta se nahaja na lepem Murškem polju v ljutomerskem okraju. Blizu nas teče reka Mura. Do ogrske meje nimam več nego pol ure hodá. Moj atek je tukaj nadučitelj, mamika pa učiteljica. Tudi dva mamina brata sta bila učitelja, ki sta se pisala Anton in Josip Freuensfeld. V šoli nas je veliko učenecv, da skoraj nimamo prostora. Veselijo me vsi predmeti, najbolj pa risanje in domoznastvo, ker ima atek razne načrte. Doma pa se

učim na klavir; znam že lepe komade. Tudi pesem „Lepa naša domovina“ in „Hrvaško polko“ že znam in pojem zraven. Moj brat Tonček se tudi uči igrati, a prekosil me ne bo! Vseh otrok nas je pet bratov in ena sestra. Sestrica Milica pa nam je že pred tremi leti izdihnila blago dušico. Vsi smo bili jako žalostni in še se do danes nismo potolažili. Ker z bratcem atka slušava, je nama obljubil, da nama z Novim letom naroči „Zvonček“; dozdej čitava šolskega.

Atek mi je pravil, da Vas pozna. Bog Vas živi in ohrani v Novem letu in še mnogo let! Želim Vam in Vašim ljubim vesel Božič. Kadar bo kaj zanimivega, Vam hočem zopet pisati.

Pozdravlja Vas

Branko Cvetko,
učenec II. razreda v Vučji vasi.

Odgovor:

Ljubi Branko!

Ti si pa res otrok prave učiteljske rodovine! Posebno si lahko ponosen na strica Josipa Freuensfelda, ki je bil znamenit pesnik. Ali ni Tvoj oče izdal njegovih pesmi? Posebno je znana tista njegova navdušna pesem, ki v njej opisuje krasoto slovenske zemlje:

Slovenski svet, ti si krasan!

Glej, ljubi Branko, dokler bo zvenela ta pesem po slovenski domovini, toliko časa bo živel spomin Tvojega strica! Žal, da je moral tako mlad umreti. Ako bi še živel, sem prepričan, da bi bil tudi on „Zvončkov“ sotrudnik, saj je ljubil slovensko mladino od vsega srca. Čast njegovemu spominu!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Ker vidim v „Zvončku“, da Vam piše toliko učenk, Vam pišem tudi jaz in Vas prosim, da bi mi odgovorili.

Hodim v II. razred C. M. šole na Acquedotto. Imam za učiteljico gospodično Ano Črnagojevo. Jako rada prebiram knjige, posebno pa se veselim, kadar mi prinese ata

„Zvonček“ iz uredništva. Imam brata Dušana, ki hodi v I. razred C. M. šole na Acquedottu in ima učitelja gospoda Šemeta. Skupaj z bratom zahajava k telovadbi Sokolskega naraščaja. Imamo že vaje za vsesokolski zlet v Ljubljani. Oba se jako veseliva zleta, ko z drugimi nastopiva kot Sokoličica in Sokolič, kakor pravi mama.

Lepo Vas pozdravljam s spoštovanjem vdana

Veljka Ekarjeva,
učenka II. razreda v Trstu.

Odgovor:

Ljuba Veljka!

Razveselil me je Tvoj pozdrav tam od obrežja naše sinje Adrije, kjer žive naši zavedni bratje in sestre. Vem, da pridete avgusta meseca v Ljubljano v veličastnem številu, da zopet — kakor to store Tržačani vedno — izpričate svojo narodno zavednost, ki je ne more zamoriti nobena sila. Jaz se bom postavil že kam na tako mesto, da Te bom dobro videl. Pozdravi mi vse mlade, navdušene tržaške Slovenke in Slovence!

*

Prosim, blagovolite popraviti te pesemce ter jih — ako je mogoče — objaviti v svojem koticčku. Pošilja Vam košek pozdravov

Anica Tomazičeva,
pri Sv. Benediktu.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Hvaležno sem sprejel košek pozdravov ter ustrezam Tvoji želji s tem, da objavljam izmed poslanih pesmi to-le:

Pomlad.

Kadar pomlad pride spet,
se razvije slednji cvet.
Srca radosti kipé,
deca venča si glavé.

Vigred je dospela spet,
preoblekla ves je svet.
Zvončki beli že zvončkljajo,
v solnčnih žarkih se igrajo.

V gaju ptičice pojo
in vijolice cveto.
Vesna se sprehaja spet,
nosi cvetje križemsvet.

Brez trpljenja nam tako
vedno bilo bi lepó;
vse cvetelo bi na sveti,
ne bi treba nam umreti!

*

Blagorodni gospod Doropoljski!

Velikokrat sem se že namenila, Vam pisati. Pišem Vam šele prvič, zato ne vem, kaj bi pisala. Rada čitam „Zvončke“, izposojam si

jih v šoli pri gospodu učitelju. Mnogo sem jih že prečitala. Naš gospod učitelj je jako dober. Vsi ga imamo radi.

Imam Vam še eno žalosno novico povedati; moj tata je pred enim mesecem umrl, jako rada sem ga imela, težko ga pozabim, tudi on je rad čital vsakovrstne knjige. Prosim za odgovor!

Srčno Vas pozdravlja

Kristina Pipanova,
učenka 7. šol. I. v Mavhinjah.

Odgovor:

Ljuba Kristina!

Od srca Te obžalujem, ker si izgubila svojega blagega očeta. Ostani vedno dobra, pridna, poštena Slovenka, in spomin na očeta bo vedno živel v Tvojem srcu!

*

Čenjeni gospod Doropoljski!

Rad prebiram knjige, najrajši „Zvonček“. V njem čitam, da radi sprejemate otroška pisma.

Tudi jaz bi se z Vami rad seznanil. Ne zamerite, ako Vas nadlegujem. Sedaj obiskujem IV. razred II. oddelek v dolski šoli. Učim se rad. Najrajši rišem in telovadim. Za druge predmete imamo gospoda nadučitelja Antona Gnusa. Za risanje, petje in telovadbo imam druge učitelje. Za telovadbo imam gospoda učitelja Lojzeta Hofbaura. Rekel je nam učencem, naj zbiramo znamke, denar in srebrn papir. Ko bomo dosti nabrali, bo gospod učitelj odposlal v Ljubljano za Cirilovo in Metodovo družbo. Porabili bi za slov. visoko šolo, ker mi Slovenci nimamo nobene višje šole. Več Vam nimam kaj pisati, nekaj Vas prosim, in sicer, da bi to pisemce potisnili v koticček „Zvončka“ in da bi mi popravili to pisemce.

Sedaj pa Vas prav lepo pozdravljam!

Ivan Holešek,
učenec na Dolu pri Hrastniku.

Odgovor:

Ljubi Ivan!

Tvoji želji je ustrezno: Tvoje pismo sem popravil in ga potisnil v „Zvončkov“ koticček. Naj bi se Ti vsaka želja tako lepo izpolnila!

*

Veledenjeni gospod!

O Veliki noči pojdem k sv. obehajilu, se jako veselim. Hodim v drugi razred v šolo h gospodični učiteljici. Berem Vaš „Zvonček“, izposojam si ga od gospodične učiteljice. Začeli so lansko leto novo šolo zidati na jako lepem kraju. Letos bo skončana. Res komaj čakam, da grem v novo šolo, v kateri upam mnogo dobrih naukov dobiti.

Sprejmite mnogo srčnih pozdravov od Vam vdane

Ljudmile Ažmanove,
učenke v Šmihelu pri Bliberku na Koroškem.

Odgovor:

Ljuba Ljudmila!

Kako je z novo šolo? Ali je že gotova? Ali se je že izpolnila Tvoja želja? Le vedno rada beri slovenske knjige, potem ostaneš vedno vrla Slovenka!

*

Čestiti gospod Doropoljski!

Ker sem vedela, da ste velik prijatelj mladine, sem se namenila tudi jaz Vam pisati nekaj vrstic. Čitala sem v „Zvončku“ Vaše cenjeno ime. Jaz 11letna Tončka Vam sporočam, da ljubim svoje starše ter tudi Vas, gospod Doropoljski. Ako Vas to pismo dobi, Vam drugič pišem veliko več. A sedaj sprejmite srčne pozdrave od Vam vdane

Tončke Makovčeve,
Paku pri Borovnici.

Odgovor:

Ljuba Tončka!

Kakor vidiš, sem Tvoje pismo prejel in Ti v odgovor sporočam, da sem vesel Tvoje ljubezni. Kadar mi zopet pišeš, ne pozabi povedati, kako lepo je v Tvojem rojstnem kraju, kadar ga objame čar pomladne lepote.

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Najprej Vas prav srčkano pozdravljam in Vam želim vesele velikonočne praznike in mnogo pihov. Ker Vam danes pišem prvič,

zatorej dovolite, da se Vam predstavim. Hodim v šolo v V. razred pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Res, žalostno se mi zdi, da Vam od tukaj nihče ne piše, zatorej pa Vas hočeva večkrat posetiti s Tomažičevo Anko, ki Vam je že večkrat pisala. Jaz sem vedno najrajša doma pri ateju in mami. Večkrat pa grem tudi kaj dalje pogledat po naših lepih Slovenskih goricah. Dali so res lepo ime našemu kraju, zakaj tukaj so res kaj lepe vinske gorice. Med krasnimi vinogradi je res veselo prebivati.

Zdaj, ko sem Vam primerno opisala svojo najožjo domovino, dovolite, da se Vam predstavim kot učenka. V šoli se najrajša učim raznih pesmi iz knjig in jih deklamujem. Bila sem že trikrat pri predstavi našega gledališkega odra in sem igrala že vloge „Mala pevka“, „Indijska sirota“ in zadnjikrat kot hčerka g. Pravičnika. Kadar sem doma, se učim in delam naloge, kadar je to gotovo, se grem igrat ali pa pozimi tudi črstat. Zdaj pa moram skleniti svoje pisemce, da ne bo predolgo. Pa še Vi nas kdaj obiščite v naših lepih Slov. goricah! Za ta čas pa Vas prav iz srca pozdravlja Vaša nova prijateljica

Idika K r m k o v a
pri Sv. Benediktu.

Odgovor:

Ljuba Idika!

Razveselil sem se Tvojega ljubega kramljanja, razveselil tudi Tvoje obljube, da me hočeš s Tomažičevo Anko večkrat obiskati. Le pridita, kadar je vama drago in kadar to dopušča čas!

Kotičkove risbe

Ivanc: Ribniška suha roba

